

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 22 mei 2024

Dossiernr. : K60522

Documentnr. : 2024-070259

Verzonden : 22 mei 2024

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 28 december 2023 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten. Deze aanvraag is ingediend door aanvrager en initiatiefnemer Stichting Faunabeheer Eenheid Groningen, Postbus 20, 9300AA te Roden.

De aanvraag heeft betrekking op het project 'Roekenbeheer t.b.v. schadebestrijding provincie Groningen'.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1 van de Wet natuurbescherming (Wnb):
  - ten aanzien van roek (*Corvus frugilegus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
    - opzettelijk doden of vangen (artikel 3.1, lid 1, Wnb);
- II. dat de ontheffing verleend wordt voor de gehele provincie Groningen, zoals weergegeven in figuur 1 in de bijlage Overwegingen bij Besluit;
- III. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 15 juli 2029;

- IV. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
1. voorschriften;
  2. overwegingen bij besluit;
  3. de aanvraag van 28 december 2023 en de aanvullingen per brief d.d. 5 april 2024, inclusief "*Faunabeheerplan Roek Groningen 2024 - 2029. Faunabeheereenheid Groningen, 2 november 2023.*"

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Deenik', with a large, sweeping flourish extending to the right.

Teamleider VTH
M.D.N. Deenik MSc

Domein Uitvoering

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen erop dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de provincie Groningen, team VTH, via het algemene telefoonnummer 050 - 316 4911. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over dit besluit verzoeken wij u het kiwinummer (dossiernummer) te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften en machtiging

1. Dit besluit is enkel van toepassing op roek en de beschreven verboden handelingen.
2. De FBE is te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze ontheffing is verleend.
3. Het is de FBE toegestaan de Wildbeheereenheid (WBE) een schriftelijke machtiging tot gebruik van de ontheffing te verstrekken. Het is de WBE toegestaan de machtiging tot gebruik van de ontheffing vervolgens door te schrijven aan een jachtaktehouder, zijnde lid van deze WBE. De FBE dient de WBE nadrukkelijk te wijzen op de specifieke voorschriften ten aanzien van het gebruik, o.a. door bij de afgifte van een machtiging tevens een kopie van deze ontheffing aan de ontheffinggebruiker te verstrekken. De FBE dient in de machtiging een kopie van de ontheffing en een kopie van de machtiging aan de jachtaktehouder te verstrekken. De jachtaktehouder - als houder van de doorschrijving tot gebruik van de machtiging - dient zicht steeds te vergewissen van de geldende voorschriften en verplichtingen voortvloeiend uit deze ontheffing en de machtiging.
4. Een machtiging als bedoeld in voorschrift 2 dient te worden verleend voor de tijdsduur van maximaal één jaar.
5. De WBE voorziet de jachtaktehouder die het afschot zal uitvoeren van een schriftelijke, gedagtekende en ondertekende doorschrijving van de machtiging tot het gebruik van de ontheffing. Deze jachtaktehouder wordt dan de houder van de doorschrijving van de machtiging, als bedoeld in voorschrift 3, 4 en 7. De WBE zendt een afschrift van de gegeven doorschrijving(en) onverwijld aan de FBE.
6. De FBE houdt per WBE een actueel doorlopend digitaal register bij van verleende en ingetrokken machtigingen, alsmede van verleende en ingetrokken doorschrijvingen aan jachtaktehouders. De WBE zendt een wijziging van personen met een doorschrijving onverwijld aan de FBE. De FBE zendt een afschrift daarvan aan het Loket VTH, via LoketVTH@provinciegroningen.nl, onder vermelding van dossiernummer K60522.
7. De jachtaktehouder als houder van de doorschrijving van de machtiging is verplicht de volgende bescheiden bij zich te dragen en op vordering van een daartoe bevoegde ambtenaar ter inzage af te geven:
  - a. een (digitale) gewaarmerkte kopie van deze ontheffing (met uitzondering van de Overwegingen en de daarbij behorende bijlagen);
  - b. een (digitale) kopie van de machtiging en een (digitale) kopie van de doorschrijving van de machtiging van de WBE;
  - c. de schriftelijke, gedagtekende en ondertekende toestemming van de grondgebruiker;
  - d. een geldige jachtakte/omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit.De houder van de doorschrijving van de machtiging kan zich laten vergezellen door maximaal 2 jachtaktehouders.
8. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.

Monitoring - jaarlijks rapport

9. Na 15 juli van elk jaar gedurende de looptijd van de ontheffing dient een evaluatierapport opgesteld te worden en dient deze voor 1 december van hetzelfde jaar digitaal per email verzonden te worden aan het bevoegd gezag (LoketVTH@provincieGroningen.nl). In het rapport dient ingegaan te worden op de volgende punten:
  - a. Het aantal gedode roeken;
  - b. Het aantal afschot acties inclusief een overzicht van waar in de provincie deze hebben plaatsgevonden;
  - c. Het effect van het afschot op de roekenpopulatie van de provincie Groningen.

10. Indien uit monitoring blijkt dat de gunstige staat van instandhouding van roek in de provincie Groningen in het geding komt dient het aan verjaging ondersteunend afschot per direct gestaakt te worden tot de aantallen weer op niveau zijn.

Specifieke voorschriften

11. Voor tot aan verjaging ondersteunend afschot overgegaan kan worden dient een grondgebruiker eerst tenminste twee andere werende en verjagende middelen in te zetten zoals opgenomen in de Handreiking Faunaschade en de Faunaschade Preventiekit Module Kraaiachtigen.
12. Het aan verjaging ondersteunend afschot van roeken dient alleen plaats te vinden binnen de periode 15 april tot 15 juli. Afschot van roeken is buiten deze periode niet toegestaan.
13. Het aan verjaging ondersteunend afschot van roeken is alleen toegestaan op specifieke percelen met ingezaaid mais waar belangrijke schade dreigt of reeds optreedt.
14. Per afschotactie of perceel mogen maximaal vier roeken worden gedood.
15. De gedode roeken mogen na afloop van de afschotactie op het perceel blijven liggen om als extra afweermiddel te dienen.
16. Uitvoerders dienen gedode roeken binnen 48 uur te registreren in het Fauna Registratie Systeem.
17. Per jaar mogen maximaal 500 roeken worden gedood. De Faunabeheereenheid dient het aantal gedode roeken te volgen door dit in de periode 15 april tot 15 juli eenmaal per week in het Fauna Registratie Systeem te controleren. Zodra het maximum aantal is bereikt dient de Faunabeheereenheid de voor dat jaar verleende machtigingen in te trekken en geen nieuwe machtigingen meer te verstrekken.
18. Het aan verjaging ondersteunend afschot dient plaats te vinden in de periode van één uur voor zonsopkomst tot zonsondergang. Afschot buiten deze periode is niet toegestaan.
19. Beheer in de ontheffingsjaren 2025, 2026, 2027, 2028 en 2029 is pas toegestaan nadat het Faunabeheerplan, hoofdstuk roek, voor die jaren is goedgekeurd.

Overige voorschriften

20. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden.
21. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
22. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, schriftelijk een verzoek om verlenging ingediend te worden. Dit kan per mail aan het Loket VTH of via het online-aanvraagformulier.
23. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket VTH, loketVTH@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp: Verzoek om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), hoofdstuk 3, soortbescherming.

Aangeleverde stukken: *Faunabeheerplan Roek Groningen 2024-2029. Stichting Faunabeheereenheid Groningen, 2023.*

Activiteit: Aan verjaging ondersteunend afschot van roek door de FBE in de provincie Groningen.

Reden voor deze aanvraag: Het middel Mesurool mag sinds 2020 niet meer gebruikt worden. Hierdoor zijn maiszaad en jonge maisplanten niet meer beschermd tegen vraat door roek. Roeken veroorzaken hierdoor jaarlijks voor belangrijke aan schade in percelen waar mais is ingezaaid. Boeren maken gebruik van preventieve middelen zoals opgenomen in Faunaschade Preventiekit voor kraaiachtigen van BIJ12, in veel gevallen blijkt dit echter niet genoeg om roek te verjagen. Daarom is het noodzakelijk om aan verjaging ondersteunend afschot toe te passen. Roek is beschermd onder de Vogelrichtlijn. Daarom is voor deze activiteit een ontheffing nodig.

Plangebied: Gehele provincie Groningen

Werkzaamheden:

- Aan verjaging ondersteunend afschot van roek

Planning:

- In de jaren 2024 tot en met 2029 in de periode 15 april tot en met 15 juli.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

Verbodsbepalingen van artikel 3.1:	Soortnamen:
opzettelijk doden of vangen (artikel 3.1, lid 1, Wnb);	Roek

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wnb.

2.2 Volledigheid

Met de aangeleverde gegevens is de aanvraag ontvankelijk gebleken om te kunnen beoordelen. De aanvraag bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 27 maart 2024 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 5 april 2024 ontvangen. Na ontvangst van deze gegevens was de aanvraag volledig.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wnb, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie op www.officielebekendmakingen.nl.

3 Gronden van beslissing

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, lid 1 Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort;
- er is een geldig wettelijk belang;
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

De volgende beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1 Belangenafweging

3.1.1 Belangenafweging

De ontheffing wordt aangevraagd onder het volgende belang:

- voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.

Onderbouwing

In de 'Beleidsnotitie Fauna en Flora' van de provincie Groningen uit 2018 is onder andere opgenomen dat de provincie voor soorten die jaarlijks meer dan 25.000 euro veroorzaken ruimere bestrijdingsmogelijkheden zal bieden.

Tot en met 2020 bleef de getaxeerde schade door roeken in Groningen beperkt tot een jaarlijks bedrag van in totaal minder dan € 12.000. In 2021 steeg de schade in de provincie echter explosief, met name in net gezaaide of ontkiemende mais, tot bijna € 70.000. In het voorjaar van 2022 steeg de schade verder, tot ruim € 160.000 (figuur 6). In 2023 is de getaxeerde schade verder opgelopen tot ca. € 400.000. Dit is een gevolg van het verbod om Mesurool te gebruiken. Dit middel werd sinds 1971 tot in het voorjaar van 2020 gebruikt om maiszaad te behandelen, tegen vraatschade door vogels en insectenlarven, met name ritnaalden, emelten en larven van de fruitvlieg.

Bovenstaand geldend belang is voldoende om negatieve effecten op de beschermde roek, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.2 Alternatieve locatie

Het aan verjaging ondersteunend afschot kan enkel plaatsvinden op de locatie en ten tijde van het optreden van de schade. Zodoende is de activiteit locatie gebonden.

3.1.3 Alternatieve planning

De periode waarvoor de ontheffing is aangevraagd is een jaarlijks terugkomende beheerperiode van 15 april tot en met 15 juli. In deze periode wordt het mais geplant en begint het gewas met groeien. Dit is een cruciale periode voor boeren, aangezien een succesvolle inzaai van mais essentieel is voor een goede oogst in de herfst. Roeken eten echter het zaad en de jonge plantjes op. Hierdoor komt het regelmatig voor dat de eerste inzaai mislukt. Boeren kiezen er dan voor om de aangetaste percelen deels of volledig opnieuw in te zaaien. Hiervoor is beperkt de tijd. Om nog een redelijk gewas te kunnen oogsten in de herfst wordt er na half juni niet meer ingezaaid.

Vervolgens zijn de jonge planten vanaf een bepaalde grootte niet meer aantrekkelijk. Het beheer hoeft dus maar in een korte, hele specifieke, periode uitgevoerd worden.

De keuze voor de periode 15 april tot en met 15 juli wordt dus gerechtvaardigd door de noodzaak om de kwetsbare periode van jonge maisgewassen te beschermen tegen de vraat door roeken. Deze periode is ook in lijn met de bevindingen van het Centrum voor Landbouw en Milieu, waaruit blijkt dat de kwetsbare periode voor schade door roeken ongeveer drie maanden bedraagt.

Daarnaast is het vanwege de meteorologische omstandigheden per jaar verschillend wanneer er gezaaid wordt en hoe snel de planten groeien. Het uitvoeren van het aan verjaging ondersteunend afschot is specifiek nodig in een bepaalde periode en kan zodoende niet op een ander moment uitgevoerd worden.

3.1.4 Alternatieve werkwijze

De toepassing van werende en verjagende middelen is beschreven in de Handreiking Faunaschade en de Faunaschade Preventiekit Module Kraaiachtigen. Zowel visuele als akoestische middelen werken maar gedurende een korte periode. Daarna wennen roeken er aan. Door deze middelen af te wisselen wordt de effectiviteit verhoogd en gewenning zoveel mogelijk voorkomen. Verjagingsmethoden in combinatie met afschot werken effectiever en voorkomen gewenning.

Naast de effectiviteit bepalen financiële aspecten en de tijd die een methode vergt, of toepassing van werende of verjagende middelen een bevredigende andere oplossing is. De inspanning door de grondgebruiker en de kosten dienen redelijk en billijk te zijn en in verhouding te staan tot de effectiviteit. Het Louis Bolk Instituut meldt dat agrariërs ervaren dat visuele en akoestische middelen redelijk werken tegen kraaien en kauwen, mits regelmatig verplaatst en gecombineerd met teelttechnische maatregelen. De afweer van roeken vraagt een heel wat grotere inspanning. De praktijk in Groningen leert dat weren en verjagen van roeken onvoldoende werkt.

Al sinds 1971 wordt Mesurol gebruikt om zaaizaad te behandelen tegen vraat door roeken en andere dieren, maar het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden trok in januari 2020 de registratie van Mesurol FS in, met een opgebruikdatum tot 3 april 2020. Zaden die vóór 3 april 2020 met Mesurol waren behandeld mochten nog worden uitgezaaid.

Het Louis Bolk Instituut heeft al in 1999 een veldproef gedaan naar alternatieven voor Mesurol, om schade door zwarte kraaien, kauwen roeken aan biologisch geteelde mais te. Bij biologische teelt is de toepassing van Mesurol nooit toegestaan geweest. De conclusie van de proef was dat teelttechnische maatregelen, gecombineerd met afweermiddelen die regelmatig verplaatst worden, tegen kraaien en kauwen wel werken. Tegen roeken hadden alternatieve zaadbehandelingsmethoden evenwel geen effect, terwijl in de veldproef de effectiviteit van Mesurol tegen schade door roeken werd bevestigd.

In 1981 onderzocht Leevers in Drenthe en aangrenzend Groningen de effectiviteit van methoden om roeken te verjagen. Het was zijn bedoeling om roeken op net ingezaaide akkers te onderzoeken. In de praktijk bleek het echter te moeilijk om voldoende groepen roeken op akkers te vinden. Daarom werden uiteindelijk roeken op net gemaaid grasland onderzocht. Afschot en de geschoten roeken op het perceel neerleggen hadden het meeste effect en dan bleven de roeken de gehele controleperiode van 4 dagen weg. De andere onderzochte middelen (gaskanon, flitsmolen en afspelen van angstkreten) waren minder effectief. Voor deze aanvraag is dit onderzoek weinig relevant, omdat akkers niet onderzocht zijn.

In 1984 onderzocht het Rijksinstituut voor Natuurbeheer bij graslanden en akkers in een gebied rond Oosterhesselen (Drenthe) de effectiviteit van het ophangen of neerleggen van dode roeken en het afspelen van angstkreten. Bij grasland waren angstkreten redelijk effectief en dat gold in het najaar ook voor ingezaaide akkers. In het voorjaar was bij met zomergraan ingezaaide akkers was er echter al na vier uur geen effect meer van de afgespeelde angstkreten. Ook dode vogels ophangen of neerleggen was niet effectief. Veel roeken foerageerden op met zomergraan ingezaaide akkers. Op akkers met ingezaaide mais foerageerden ze niet, omdat dat zaaizaad was behandeld met Mesurol.

DLV Advies voerde in 2022 een veldproef uit bij Aldeboarn in Fryslân. Het ging om maispercelen op 600 meter van een roekenkolonie (Haarhuis-Veltman 2022). Ondanks teelttechnische maatregelen zoals variabele zaaidiepten, variabele zaai-bedbehandelingen, verschillende maisrassen, maatregelen

ter bescherming van het gewas na ontkieming en zaaizaadbehandeling met biologische middelen bleek medio mei 80% van de ingezaaide mais weggevreten. De schade was 29.000 kilo droge stof.

In de provincie Groningen worden door grondgebruikers verschillende middelen toegepast, zoals persoonlijke verjaging en het plaatsen van preventieve voorzieningen zoals onder andere vlaggen, linten en knalapparaten. Zoals eerder genoemd zijn in Drenthe en Friesland alternatieve verjagingswijzen in kaart gebracht. Wereldwijd zijn kraaiachtigen echter erkend als significante bronnen van schade aan landbouw en hun hoge intelligentie heeft geleid tot uitgebreid onderzoek, welke in bovenstaande tekst ook zijn benoemd. Permanente verjagingsstrategieën blijken voor kraaiachtigen dus complex. Het is gebleken dat de meest succesvolle aanpakken van schade bestaat uit het elimineren van individuen, via zowel dodelijke als niet dodelijke methoden.

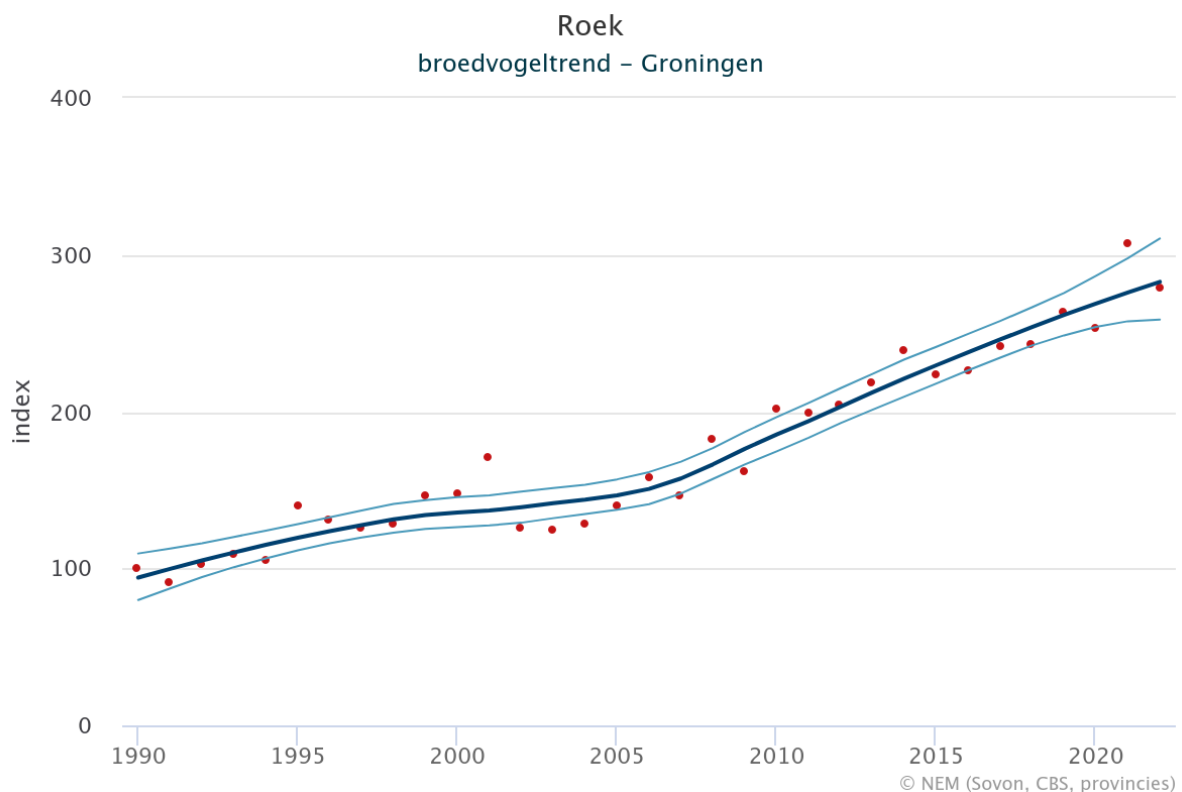
Gezien bovenstaande is voldoende onderbouwd dat beschikbare alternatieven niet voldoende zijn om belangrijke schade aan gewassen door roeken afdoende te beperken.

3.2 Ecologische afweging - Gunstige staat van instandhouding

3.2.1 Huidige staat van instandhouding

Populatie

Sovon heeft in 2023 een inschatting van het aantal broedpaar in de provincie Groningen gepubliceerd: circa 5.500 paren, oftewel 11.000 broedende vogels. De populatie wordt afgemeten aan de omvang en aantalstrend van de populatie. De termijntrend vanaf 1981 is hierin van belang. Rond 1981 broedden er omstreeks 1125 paar roeken in de provincie Groningen. Tegenwoordig zijn dit er dus circa 5.500. De trendlijn van roeken in de provincie Groningen stijgt voortdurend (figuur 1).

Figuur 1. Populatiestrend roek in de provincie Groningen.

Verspreiding

De verspreiding wordt beoordeeld aan de hand van het actuele verspreidingsgebied van roek ten opzichte van het verspreidingsgebied circa 1981. De kaartbeelden van de periode 1973-1977 en

2013-2015 zijn vergeleken om een benadering te kunnen doen van de trend in verspreiding circa 1981. De aanwezigheid van roek is in alle provincies toegenomen. Er zijn meer locaties waar de roek is verschenen dan waar deze is verdwenen. Omdat de populatie toeneemt, is de verwachting dat ook de verspreiding van roek in de provincie Groningen toe zal nemen.

Leefgebied

Het leefgebied betreft het eigenlijk leefgebied inclusief alle condities die de roek nodig heeft tijdens zijn levensloop en seizoenscyclus. Geschikte foerageergebieden zijn een wezenlijk deel van het leefgebied van roek, roeken foerageren bijna uitsluitend in agrarisch gebied. Het agrarisch gebied is sinds 1981 wel veranderd, maar in de provincie Groningen is voldoende omvang en kwaliteit aanwezig om de spreiding van roek niet negatief te beïnvloeden. De verwachting is dat de kwaliteit van het agrarisch landschap in Groningen die komende jaren zal verbeteren waardoor ook het leefgebied van roek verbeterd.

Conclusie

De verwachting is dat de populatie roeken in de provincie Groningen zal groeien en dat er voldoende ruimte en leefgebied beschikbaar is voor roek om dit te faciliteren. De staat van instandhouding van de roek is hiermee te beoordelen als gunstig.

3.2.2 Invloed van aan verjaging ondersteunend afschot op de staat van instandhouding

Bij het uitvoeren van aan verjaging ondersteunend afschot worden de omvang en het leefgebied zelf niet aangetast. Ook verandert dit niets aan de verspreiding van roek in de provincie. Het afschot zal alleen plaatsvinden bij maisakkers waar schade dreigt of reeds optreedt. Gezien lage hoeveelheden roeken die per actie en/of perceel afgeschoten mogen worden (maximaal 4), wordt niet verwacht dat het beheer een negatief effect zal hebben op de hoeveelheid broedparen.

Broedsucces

In Noord-Nederland hebben roeken vooral in april eieren. Vanaf 15 april overlapt dit met ondersteunend afschot zoals beschreven in het faunabeheerplan. Alleen de vrouwtjes broeden. Na de broedtijd van circa 17 dagen zitten ze nog tien dagen op de kuikens en worden ze gevoerd door het mannetje. In totaal zijn de broedende vrouwtjes dus bijna een maand gevrijwaard van ondersteunend afschot. Het gedurende deze periode doden van het mannetje zal wel leiden tot een lager broedsucces van de kolonie. Die gevolgen worden gemitigeerd door de proportionele beperkingen (maximaal 4 roeken per perceel) aan het afschot in periode, locatie en aantal, maar geheel vermijden van gevolgen in broedsucces is bij schadebestrijding niet goed mogelijk.

Al zou het doden van het mannetje leiden tot het mislukken van ieder getroffen broedgeval, dan nog zal dit naar verwachting niet leiden tot een blijvende negatieve invloed op de huidige staat van instandhouding. Dit doordat de mortaliteit door afschot dusdanig laag is dat deze wordt gecompenseerd door een verlaagde natuurlijke mortaliteit door het wegvallen van onder andere concurrentie kuikens, verhoogd voedselaanbod, concurrentie nestplaatsen en ziektedruk. Deze populatie dynamische flexibiliteit wordt ook waargenomen bij andere faunabeheer maatregelen waaronder nestbehandeling bij roekenoverlast.

Cumulatief effect

Gezien de ervaringen in Drenthe rond 1980 en de voortdurende toename van de roek in Groningen (zie figuur 1) zal de mortaliteit door afschot van maximaal 4,5% van de Groningse populatie niet leiden tot een langdurig waarneembaar effect in de provinciale populatie dynamiek. Het is dan ook niet aannemelijk dit op landelijk niveau wel van invloed zal zijn. Ondanks de verleende ontheffingen voor het beheer van roeken in woonkernen neemt het aantal in Groningen broedende roeken toe. Daarbij zijn de al verleende ontheffingen met name de verhuizing van broedkolonies waarbij ook slechts tijdelijk het broedsucces wordt verstoord.

3.2.3 Conclusie staat van instandhouding

De staat van instandhouding van roek is gunstig in de provincie Groningen. Daarnaast is het niet de wens de stand van roek blijvend te verlagen, de uiteindelijke gewenste stand is daarmee in beginsel de huidige stand. Ook moet de FBE jaarlijks rapporteren over de impact van het beheer op de roekenpopulatie en moet het beheer conform de voorschriften gestaakt worden wanneer de staat van instandhouding in het geding raakt. Gezien de hoeveelheid roeken die gedood mogen worden per jaar (maximaal 500) wordt niet verwacht dat het beheer een negatief effect zal hebben op de staat van instandhouding.

3.3 Faunabeheerplan

Het bestrijden van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers dient in beginsel conform een goedgekeurd faunabeheerplan plaats te vinden. De Faunabeheereenheid heeft daarom tegelijkertijd met de aanvraag voor een ontheffing Wet natuurbescherming, ook goedkeuring gevraagd voor een nieuw hoofdstuk roek voor het faunabeheerplan.

Hoewel de bevoegdheid om goedkeuring te verlenen aan een faunabeheerplan formeel bij Gedeputeerde Staten ligt, is het in de provincie Groningen gebruikelijk voorafgaand daaraan ook Provinciale Staten te raadplegen. Dit naar aanleiding van de aangenomen PS-motie M-231 van 14 december 2016 'Raadpleging staten voor het vaststellen van Fauna Beheer Plannen'. Procedureel is het echter niet mogelijk gebleken om de raadpleging van PS af te ronden vóór het nieuwe schadeseizoen in 2024.

In het belang van schadebestrijding acht Gedeputeerde Staten het noodzakelijk om alvast de aangevraagde ontheffing te verlenen, zodat in 2024 nog gebruik gemaakt kan worden van de mogelijkheden die de ontheffing biedt. De verwachting is dat het faunabeheerplan, onderdeel roek, in de loop van 2024 zal worden goedgekeurd. Als extra waarborg is in deze ontheffing een voorschrift opgenomen waarmee is geregeld dat gebruik van de ontheffing in de komende jaren enkel mogelijk is als het faunabeheerplan is goedgekeurd.

Overeenkomstig artikel 3.17, lid 5, Wet natuurbescherming is het toegestaan om af te wijken van het beginsel om faunabeheer overeenkomstig een faunabeheerplan uit te voeren indien de noodzaak voor een faunabeheerplan ontbreekt door de specifieke kenmerken van de betrokken diersoort of de aard en de omvang van de te verrichten activiteiten. Voor de beheeractiviteiten die in 2024 uitgevoerd oordeelt Gedeputeerde Staten dat hiervan sprake is.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van roek gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

De aanvraag voor de ontheffing is:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1, lid 1 ¹
Roek (<i>Corvus frugilegus</i>)	toegekend

*Het betreft de verbodsbepalingen:
lid 1, opzettelijk doden of vangen;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
  - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
  - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
  - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
  - b. zij is nodig:
    - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
    - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
    - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
    - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
    - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
    - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
  - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:
  - a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
  - b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
  - c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.